

Høringsuttalelse om forslag til endringer i reglene for små elektriske kjøretøy

Pensjonistforbundet og SAKO (LO-Stats Pensjonistutvalg, Telepensjonistenes Forbund, Fagforbundets sentrale pensjonistutvalg, Postens Pensjonistforbund, Politiets Pensjonistforbund, Jernbanepensjonistenes Forbund og Statens Vegvesens Pensjonistforbund) viser til høringsbrev datert 10.12.2020 om forslag til endringer i regelverket for små elektriske kjøretøy, og leverer med dette våre innspill til høringen.

Statens Vegvesen foreslår en rekke tiltak og reguleringer som i vesentlig grad vil endre bruk og parkering av små elektriske kjøretøy, tiltak som er ønsket av både privatpersoner, interesseorganisasjoner og bransjen selv. Pensjonistforbundet stiller seg positiv til at det nå legges frem forslag og støtter i hovedsak både intensjonen og innretningene det legges opp til i forslagene. I dette høringsnotatet vil vi gå inn i noen av enkeltforslagene, og av særlig betydning for oss er forslagene som gjelder bruk og parkering av kjøretøy på fortau, da fortauene er et viktig ferdselssted for eldre.

Pensjonistforbundets hovedstandpunkt:

- Regulering av bruk og parkering av små elektriske kjøretøy er strengt nødvendig
- Kjøring på fortau bør forbys
- Dersom kjøring på fortau tillates, må fartsgrense på maksfart 6 km/t ved passering av fotgjengere presiseres, informeres om og håndheves.
- Bruk av hjelm bør påbys, også på vanlig sykkel og uavhengig av alder.
- Promillegrense ved bruk av små elektriske kjøretøy er opplagt.
- God informasjon må rulles ut parallelt med regelendringer.
- Håndheving av regelverk må prioriteres, og mulighet for illeggelse av gebyr støttes.
- Den kommunale selvråderetten må ikke begrenses av trafikkreglene når det kommer til regulering av utleie.
- Aldersgrense kan være nødvendig, det bør legges til grunn at den som fører kjøretøyet er i stand til å bruke det på en god måte.

Forbud mot kjøring på fortau

Pensjonistforbundet jobber aktivt for å fremme aktivitet og samfunnsdeltakelse blant eldre, og vi opplever at vi har et godt samspill med myndigheter både nasjonalt og lokalt for å få til gode

aldersvennlige lokalsamfunn og byer. Gjennom reformen *Leve hele livet* som skal prege norske kommuner i perioden 2019-2023 legges det opp til aktive aldersvennlige samfunn som grunnleggende for velferd på tvers av alder. En viktig pilar i aldersvennlige samfunn er nettopp at alle skal kunne delta aktivt i samfunnet på tvers av alder, og det betyr også at eldre skal kunne bruke byer og infrastruktur på lik linje med andre. Velfungerende fortau og gangveier er i dag essensielle for at eldre kan komme seg ut i sitt nærmiljø, være i aktivitet og delta i lokalmiljøet rundt seg. Pensjonistforbundet ber derfor om at fortauene ikke blir regulert til parkering for kjøretøy, og at kjøring av små elektriske kjøretøy på fortau må forbys.

De nye elektriske sparkesyklene har nettopp vært en trussel mot samfunnsdeltakelse for flere innbyggergrupper, hvor eldre og funksjonshemmede har vært de mest utsatte. En undersøkelse gjort av Sentio på vegne av Blindeforbundet, viser at eldre i Oslo i mindre grad tar i bruk byen sin som følge av utleiesyklene. Mer enn tjue prosent går sjelden eller aldri ut som følge av sparkesyklens inntog på fortauene, og like mange sier at de går mindre ut. Mange unngår å bevege seg på steder hvor det er mange el-sparkesykler. Til tross for at de fleste ikke har vært utsatt for konkrete ulykker, er det helt åpenbart at de nye el-sparkesyklene som brukes på fortau, sykkelvei og bilvei om en annen, utgjør en trussel for eldre fotgjengeres trygghet. Konsekvensen er at flere eldre isolerer seg i egne hjem, og risikoen for inaktivitet og ensomhet øker.

Pensjonistforbundet ser at det særskilt er behov for å forby bruk av små elektriske kjøretøy i byer og tettsteder hvor fortau ikke er dimensjonert for flere grupper trafikanter. Vi ser at det kan være hensiktsmessig med en kombinasjonsløsning med tillatelse av små elektriske kjøretøy på såkalte gang- og sykkelveier som er mye brukt i både by- og distriktskommuner, men også her må reglene etterfølges og praktiseres med hensyn til fotgjengere.

Bruk og parkering på fortau

Slik vi ser det er en svært lav andel av eksisterende fortau dimensjonert til å romme trafikk utover fotgjengere, og det er allerede et høyt press på mange fortau både i by og land. Vi ser at den teknologiske utviklingen er lynrask, og at flere nye kjøretøy kommer på plass og blir tatt i bruk før gode retningslinjer kommer på plass. Et annet viktig element som skaper utrygghet blant fotgjengere er at trafikkatferden ikke er ensartet og forutsigbar, og det kan se ut som om det er et stort behov for opplæring i trafikkvaner. Til eksempel kan det oppleves som at regelen om å redusere sykkelfart til 6 km/t ved passering av fotgjengere er lite kjent.

Pensjonistforbundet frykter at videre bruk av små elektriske kjøretøy på fortau vil bidra til å ta skadestatistikken i en negativ retning, noe vi allerede har sett ved innføring av utleie-syklene i mange norske byer. I dette henseende viser vi til at eldre fotgjengere, og særlig med økende alder, er en utsatt gruppe blant fotgjengerne. Eldre er mer utsatt for skader og ulykker enn andre grupper, og fallskader er den absolutte verstingen blant skadeårsakene. Fall forårsaker hvert år nærmere 10 000 hoftebrudd, med en stykkpris på over en halv million kroner i helse- og rehabiliteringskostnader det første året fra skaden skjer. Forebygging er det viktigste grepet for å hindre fall, og det å tilrettelegge for et godt nærmiljø som fordrer fysisk aktivitet er avgjørende. Derfor mener vi at fortauene skal oppleves som sikre steder hvor eldre og alle andre fotgjengere skal kunne bevege seg med trygghet.

Postadresse:

Pb. 6714 St. Olavs pl.
0130 Oslo

Besøksadresse:

Torggata 15

pf@pensjonistforbundet.no
www.pensjonistforbundet.no

Telefon: 22 34 87 70
Faks: 22 34 87 83

Bankgiro: 9001.05.50202
Org.nr.: 970 323 910

Med hensyn til parkering, er vår mening at dette ikke bør skje på fortau, særlig fordi svært mange av dagens fortau ikke er dimensjonert for parkering. Fotgjengere, rullestolbrukere, rullatorbrukere og barnevogntrillere har behov for å gå trygt på fortau uten å måtte gjøre avstikkere ut på veien for å unngå feilparkerte kjøretøy. Særlig støtter Pensjonistforbundet høringssvaret til Blindeforbundet, og vi mener at trygghet for blinde og svaksynte skal være en prioritet. Pensjonistforbundet vil at fortau skal oppleves som trygge og forutsigbare for fotgjengere.

Pensjonistforbundet mener at parkering kan tillates på særskilt definerte parkeringssoner dersom fortauet eller det aktuelle stedet er godt dimensjonert for det. Her er det mange gode eksempler å se til som har vært utprøvd blant annet i Oslo og Bergen.

Vi støtter muligheten til å ilegge parkeringsgebyr for overtredelser av parkeringsreglene for politiet og kommuner med parkeringshåndheving. Dette er særskilt viktig i områder med høy utleiegrad av små elektriske kjøretøy, og kan være et effektivt virkemiddel for å oppnå trygge og sikre fortau for fotgjengere på kort sikt. En utrulling av nye regler og gebyrregulering må selvsagt skje parallelt med god og lett tilgjengelig innbyggerinformasjon.

Passering av fotgjengere

Dersom bruk av små elektriske kjøretøy tillates på fortau, noe Pensjonistforbundet fraråder på det sterkeste, vil det være nødvendig med strenge regler for bruk av slike kjøretøy ved passering av fotgjengere. Ved passering av fotgjengere i høy fart, er risikoen for uhell med store skader overhengende, og Pensjonistforbundet bekymrer seg for at eldre som blir passert med høy hastighet fort kan miste balansen og bli ytterligere utsatt for fall uavhengig av personkollisjon. På den andre siden kan det være uhensiktsmessig å ha samme maksfarsgrense som for sykler. Det er kjent at de elektriske sparkesyklene slik de er innrettet i dag må ha fart for å holde balansen. Dette mener vi vanskeliggjør innføringen av et reglement som krever tilpasning av fart til gangfart ved passering av fotgjengere. Risiko for at fører av små elektriske kjøretøy vil havne i ubalanse og risikoen for kollisjon og påfølgende skader på både fører og de/ den man passerer øker.

Pensjonistforbundet ser med uro på den store økningen i skader de nye kjøretøyene har medført, og håper at bedre trafikkregulering vil avhjelpe skadestatistikken. Vår hovedanbefaling er å forby kjøring av små elektriske kjøretøy på fortau primært, og sekundært at føreren må stige av kjøretøyet og passere fotgjengere ved gange, eventuelt at passering av fotgjengere kun kan skje ved gangfart, presisert til maks 6 km/t. Ved passering må føreren av kjøretøyet holde så god avstand til fotgjenger som mulig.

Informasjonsarbeid

Pensjonistforbundet ønsker å presisere at nye ferdselsmåter og mikromobilitet er velkomne tilskudd i trafikken, særlig dersom det bidrar til å redusere klimautslipp og bidrar til bedre luftkvalitet og nærmiljø. Vårt ønske er at gående, rullende og trillende skal kunne omgås hverandre i et harmonisk samfunn, og understreker at også aktsomhet, varsomhet og hensyn må tas mellom fotgjengere. Vi gleder oss over samfunnsutviklingen, samtidig som vi ønsker å

Postadresse:

Pb. 6714 St. Olavs pl.
0130 Oslo

Besøksadresse:

Torggata 15

pf@pensjonistforbundet.no
www.pensjonistforbundet.no

Telefon: 22 34 87 70
Faks: 22 34 87 83

Bankgiro: 9001.05.50202
Org.nr.: 970 323 910

være en del av den. For oss er det viktig at eldre inkluderes i planleggingsprosesser, og vi er særlig opptatt av at endringer og nyvinninger formidles på en god måte som når frem til alle.

Ved innføring av nye regler for små elektriske kjøretøy må det følge med en nasjonal informasjonspakke som når frem til alle trafikanter som bruker vei, fortau, gangvei og sykkelvei. Det er nødvendig at brukere av slike kjøretøy blir gjort godt kjent med reglene som vedtas. Vi mener forslagene om lokalt skiltede soner med bruksbegrensninger er gode, men i seg selv er ikke skilting tilstrekkelig for at flertallet av syklende, kjørende og andre trafikanter oppfatter regelverket godt nok.

Håndheving av regelverk

Når det gjelder håndheving av forbud om flere på samme kjøretøy, parkering, kjøring i ruspåvirket tilstand, og innretninger med ulovlig høy fart, støtter Pensjonistforbundet forslagene om mulighet til å ilegge fører av kjøretøy, og eventuelt utleieselskap overtredelsesgebyr. Det må også være mulig å inndra kjøretøy med ulovlig høy fartsmulighet. Vi mener også at det bør opprettes et kjøretøysregister på lik linje med motorvogn, slik at det både blir enklere å håndheve reglene (f. eks illeggelse av overtredelsesgebyr ved ulovlig parkering), samt bedre praksis rundt skade- og forsikringshåndtering. Dette vil også øke muligheten til å føre riktig skadestatistikk.

Det har vært utfordringer knyttet til kommunal eierrådighet, særlig når det kommer til muligheten til å begrense eller forby utleievirksomhet. Pensjonistforbundet mener at trafikkreglene ikke må begrense den kommunale eierrådigheten.

Vennlig hilsen
For Pensjonistforbundet

Harald Olimb Norman
Generalsekretær

Margrethe Gaassand
Rådgiver bolig og tilgjengelighet